ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lietas arhīva Nr. AA43-0944-20/7
ECLI:LV:ADAT:2020:0917.A420258016.8.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2020. gada 17. septembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Valda Zommere,
tiesneses Ilze Amona un Kristīne Kalvāne

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par administratīvā akta izdošanu, ar kuru Datu valsts inspekcija uzliktu par pienākumu AS „LIDO" un SIA „LIDO DOMINA" pārtraukt veikt personu datu apstrādi, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2017. gada 18. maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /numurs/ 2016. gada 1. martā vērsās Datu valsts inspekcijā (turpmāk – inspekcija) ar iesniegumu, lūdzot veikt nepieciešamos pasākumus, lai novērstu, ka trešās personas AS „LIDO" un SIA „LIDO DOMINA" (turpmāk abi kopā – „LIDO") prettiesiski iegūst maksājumu karšu datus un tos uzglabā.

Inspekcija 2016. gada 8. jūnijā sniedza atbildi Nr. /numurs/, kurā nekonstatēja, ka trešās personas būtu pārkāpušas Fizisko personu datu aizsardzības likuma (turpmāk – Datu aizsardzības likums) prasības un ierosināto pārbaudi pabeidza.

[2] Pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par administratīvā akta izdošanu, ar kuru inspekcija uzliktu par pienākumu trešajām personām pārtraukt veikt personu datu apstādi. Pieteikums pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] Inspekcija nav veikusi nepieciešamos pasākumus, lai novērstu, ka trešās personas prettiesiski iegūst maksājumu karšu datus, tai skaitā PIN kodus. Iestāde nav pieņēmusi lēmumu, kas uzliktu par pienākumu pārtraukt filmēt banku maksājumu karšu apstrādes procesu, maksājumu karšu PIN kodu ievadīšanu un uzfilmēto materiālu uzglabāšanu.

[2.2] Veicot pārbaudi klātienē, inspekcijas darbinieki konstatējuši, ka trešo personu komercobjektos tiek veikta personu datu apstrāde videonovērošanas veidā, saglabājot ierakstu. Tādējādi inspekcija ir apliecinājusi pieteicēja konstatēto, ka ar videonovērošanas kamerām tiek fiksēta maksājumu karšu apstrāde, maksājumu karšu PIN kodu ievade un iegūto datu uzglabāšana. Šāda trešo personu rīcība ir prettiesiska un neatbilst labai komercpraksei. Nav izslēgts, ka iegūtā maksājumu karšu informācija var tikt apstrādāta un negodīgu cilvēku darbības rezultātā izmantota noziedzīgām darbībām.

[2.3] Inspekcijas konstatētais, ka videonovērošanas leņķis komercobjektos pieļauj ierakstīt maksājumu kartes PIN koda ievadi maksājuma kartes nolasīšanas terminālī, saglabājot ierakstu, ir pilnīgi pietiekams lēmuma pieņemšanai, kas uzliek trešajām personām pienākumu novērst prettiesiskās darbības.

[2.4] Inspekcijas atbilde uzskatāma par faktisko rīcību saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 89. panta pirmo un otro daļu, jo inspekcija ir nepilnīgi veikusi tiesību aktos noteiktos pienākumus un nav novērsusi privātpersonu maksājumu karšu PIN kodu filmēšanu pie trešo personu komercobjektu kasēm.

[3] Inspekcija rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzīst un uzskata, ka tiesvedība lietā izbeidzama, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282. panta 1. punktu.

Ar inspekcijas atbildi pieteicējs tika informēts par pārbaudē konstatēto. Inspekcija sniedza savu atzinumu, pamatojoties uz pārbaudē iegūtajiem rezultātiem. Inspekcija nav noteikusi pieteicēja vai kādas citas personas tiesisko stāvokli, līdz ar to inspekcijas atbilde nav uzskatāma par administratīvo aktu vai faktisko rīcību. Atbildei nepiemīt galīgā noregulējuma raksturs un tā uzskatāma par atzinumu, kurā tiek izteikts inspekcijas viedoklis, proti, ka trešās personas nav veikušas prettiesisku pieteicēja personas datu apstrādi.

[4] Trešās personas rakstveida paskaidrojumā pieteicēja pieteikumu neatzīst un pievienojas inspekcijas rakstveida paskaidrojumā norādītajam, lūdzot izbeigt tiesvedību lietā.

[5] Administratīvā rajona tiesa ar 2019. gada 18. maija spriedumu pieteikumu noraidīja. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Atsaukusies uz Datu aizsardzības likuma 29. panta pirmajā, trešajā un ceturtajā daļā, 31. panta pirmajā daļā noteikto, tiesa norādīja, ka inspekcija, veicot savas funkcijas fizisko personu datu aizsardzības jomā, konstatējot pārkāpumus, ir kompetenta izdot administratīvos aktus, tostarp uzlikt tiesiskos pienākumus. Attiecīgi privātpersonai ir tiesības prasīt, lai iestāde izdod šādu administratīvo aktu. Ja iestāde atteikusi izdot administratīvo aktu, tiesā ir pieļaujams vērsties ar pieteikumu par administratīvā akta izdošanu (sk. *Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Senāts) 2014. gada 3. jūnija lēmuma Nr. SKA-747/2014 6. punktu*).

Pieteicējs lūdzis administratīvā akta izdošanu, kas uzliek pienākumu trešajām personām pārtraukt personu datu apstrādi. Tātad pieteicējs vēlas administratīvā akta izdošanu, kurš uzliktu tiesisko pienākumu, nevis administratīvā pārkāpuma lietvedības ierosināšanu un trešo personu sodīšanu.

No inspekcijas atbildes secināms, ka 2016. gada 13. aprīlī, veicot pārbaudi trešo personu ēdināšanas pakalpojumu sniegšanas vietās, iestāde nekonstatēja prettiesisku personas datu apstrādi. Līdz ar to inspekcija atteikusies izdot pieteicēja prasīto administratīvo aktu par pienākuma uzlikšanu trešajām personām. Tādējādi pieteicēja prasījums ir izskatāms administratīvā procesa kārtībā.

[5.2] Lietā ir strīds par to, vai trešo personu rīcībā – veicot videonovērošanu – ir konstatējams Datu aizsardzības likuma pārkāpums, proti, vai trešās personas veic prettiesisku personas datu apstrādi. Tādējādi ir pārbaudāms, vai ir konstatējami priekšnoteikumi pieteicēja prasītā administratīvā akta izdošanai.

[5.3] Ievērojot Datu aizsardzības likuma 2. panta 1., 3. un 4. punktā, 3. panta pirmajā daļā noteikto, kā arī apstākli, ka citstarp tiek filmēts maksājumu karšu apstrādes process, tostarp maksājumu karšu PIN kodu ievadīšana, tiesas ieskatā, trešo personu veiktā videonovērošana ir uzskatāma par datu apstrādi. Lietā nav strīda, ka trešo personu komercobjektos tiek veikta videonovērošana un videoierakstu uzglabāšana noteiktu laiku. Tādējādi tiesa atzina, ka trešās personas veic fizisko peronu datu apstrādi, izmantojot videonovērošanu. Ievērojot Datu aizsardzības likuma 7. pantā, 8. panta pirmajā daļā, 21. pantā, kā arī 7. panta 5. punktā noteikto, novērtējot, vai trešo personu veiktā fizisko personu datu apstrāde notiek likumīgi, tiesa pārbaudīja, vai ir konstatējami minētajās tiesību normās noteiktie priekšnosacījumi.

[5.4] Veicot apsekošanu trešo personu komercobjektos klātienē, inspekcija 2016. gada 13. aprīļa aktā Nr. /numurs/ konstatēja, ka AS „LIDO" ēdināšanas pakalpojuma sniegšanas vietā tirdzniecības centrā „Spice", Rīgā, Lielirbes ielā 29, informējusi datu subjektus par personu datu apstrādi videonovērošanas veidā ar atbilstošām zīmēm, kas noteiktas Datu aizsardzības likuma 8. pantā, un tās izvietotas pie ieejām komercobjektā, gaiteņos un restorāna telpā. Inspekcijas darbinieki konstatēja, ka komercobjektā piecas videokameras ir vērstas pret kasēm, tostarp arī pret maksājumu karšu nolasīšanas termināli. Videonovērošanas leņķis trim kamerām pieļauj ierakstīt maksājuma kartes PIN koda ievadi maksājuma nolasīšanas terminālī. Vienlaikus konstatēts, ka attiecīgo videokameru izšķirtspēja nepieļauj ciparu nolasīšanu, taču ir iespējama PIN koda ievades kustību videonovērošana, ja maksājuma kartes nolasīšanas terminmāļi tiktu īpaši vērsts pret kamerām un persona, kas veic PIN koda ievadi, neaizklātu PIN koda ievadīšanas kustības. Tomēr apsekošanas gaitā inspekcija neieguva pierādījumus, ka attiecīgie maksājuma kartes nolasīšanas terminālī tiek vērsti pret videokamerām, kā arī ka „LIDO" būtu veikusi šādu personas datu apstrādi. Tāpat pārbaudes laikā attiecīgās komercsabiedrības vadītāji norādīja, ka maksājumu kartes nolasīšanas terminmāls darba laikā nav tieši vērsts pret videokamerām.

[5.5] 2016. gada 13. aprīļa aktā Nr. /numurs/ inspekcijas darbinieki konstatēja, ka SIA „LIDO DOMINA" ēdināšanas pakalpojumu sniegšanas vietā tirdzniecības centra „Domina Shopping", Rīgā, Ierīķu ielā 3, informējusi datu subjektus par personu datu apstrādi videonovērošanas veidā ar atbilstošām zīmēm, kas noteiktas Datu aizsardzības likuma 8. pantā un tās izvietotas pie ieejām komercobjektā. Kopā izvietotas 18 videokameras, no kurām trīs videokameras ir vērstas pret kasēm, taču nav vērstas pret maksājumu karšu nolasīšanas terminālļiem.

[5.6] Tiesai objektīvu iemeslu dēļ nebija iespējams veikt videonovērošanas attēlu pārbaudi, jo inspekcija norādīja, ka tai nebija pamata un nebija lietderīgi izņemt trešo personu rīcībā esošos pārbaudītos videoierakstus, kā arī netika izgatavotas to kopijas, savukārt trešās personas atbilstoši uzņēmumu iekšējiem datu apstrādes aizsardzības noteikumiem konkrētos videoierakstus ir dzēsušas, jo to uzglabāšanas termiņš bija viens mēnesis. Vienlaikus tiesa norādīja, ka tai nav pamata apšaubīt inspekcijas darbinieku trešo personu komercobjektu vietās veiktās videoierakstu attēlu pārbaudes secinājumus, kas atspoguļoti sastādītajos aktos. No minēto aktu satura tiesa secināja, ka inspekcijas darbinieki klātienē ir iepazinušies ar videokameru izvietojumu un pārbaudījuši videoierakstu attēlu saturu.

[5.7] Tā kā trešās personas atbilstoši Datu aizsardzības likuma 21.pantā noteiktajam ir veikušas personas datu apstrādes reģistrāciju inspekcijā (http://www.dvi.gov.lv/lv/personas-datu-apstrades-un-specialistu-registracijaskartiba/personas-datu-apstrades-registrs/) un nav šaubu, ka datu apstrāde nepieciešama, lai nodrošinātu sabiedrības interešu ievērošanu, proti, nodrošinātu sabiedrisko kārtību un drošību komercobjektos un to tuvumā, tiesa, izvērtējot aktos norādīto, nekonstatēja Datu aizsardzības likuma prasību neievērošanu. No lietas materiāliem tiesa nekonstatēja, ka maksājumu kartes nolasīšanas terminmāls darba laikā būtu tieši vērsts pret videokamerām un iegūtais videoieraksts pieļautu maksājumu karšu PIN koda ciparu nolasīšanu. Tiesas ieskatā ir vispārzināms, ka no sabiedriskās drošības un kārtības viedokļa potenciāli bīstamākā vieta komercobjektā ir pie kasēm, kur notiek maksājumi, tostarp arī skaidrā naudā. Tādējādi nav saprātīgi komersantam prasīt tieši šīs vietas komercobjektos neiekļaut videonovērošanā. No 2016. gada 13. aprīļa aktiem Nr. /numurs/un Nr. /numurs/ secināms, ka tikai atsevišķas videokameras ir vērstas uz kasēm, kur notiek maksājumi gan skaidrā naudā, gan ar maksājumu kartēm, taču neviena no videokamerām tiešā veidā nefilmē maksājumu karšu

nolasīšanas terminālus, kā arī iegūtā videoieraksta izšķirtspēja nav tik augsta, lai būtu iespējama ievadītā PIN koda ciparu nolasīšana. Turklāt jāņem vērā, ka, veicot maksājumus ar maksājumu kartēm, pircēji parasti nostājas tiešā maksājumu karšu nolasīšanas termināļa tuvumā, daļēji to aizsedzot no citu personu skatieniem, kā arī traucējot to nofilmēt.

[5.8] Ievērojot konstatēto, izskatāmajā gadījumā nav rasts apstiprinājums pieteicēja argumentam, ka ar videonovērošanas kamerām tiek fiksēta maksājumu karšu apstrāde, PIN kodu ievade un notiek iegūto datu uzglabāšana. Tas vien, ka videokameras ir pavērstas maksājumu karšu nolasīšanas termināļu virzienā, nav pamats apgalvojumam, ka tiek fiksēta maksājumu karšu PIN kodu ievade.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2017. gada 18. maija spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzība pamatota ar pieteikumā minētajiem argumentiem, papildus norādot šādus argumentus.

[6.1] Tiesa ir paļāvusies uz inspekcijas sniegtajiem faktiem un pierādījumiem lietā. Pieteicēja ieskatā šādā strīdīgā un neskaidrā situācijā, kad pastāv iespēja aizskart personu privātumu un tiesiskās intereses, tiesai bija jārīko izbraukuma tiesas sēde, lai tiešā veidā trešo personu ēdināšanas vietās pārliecinātos par pieteicēja sniegtajiem faktiem.

[6.2] Pieteicējs vērsās iestādē un vēlāk tiesā, jo viņam AS „LIDO" ēdināšanas punktā tirdzniecības centrā „Spice" bija iespēja pārliecināties, ka uzfilmētajos materiālos ir iespējams konstatēt un atšifrēt personu ievadītos PIN kodus gadījumā, ja maksājuma karšu veicējs nav ar roku piesedzis maksājuma kartes nolasīšanas termināli. Turklāt jāņem vērā, ka gan videonovērošanas kameras, gan arī maksājuma kartes nolasīšanas termināļus ir iespējams pagriezt, kas savukārt nozīmē, ka ne tikai pie trim, bet pie visām piecām kasēm pastāv iespēja nofilmēt PIN kodu ievadi.

[6.3] Var piekrist, ka trešajām personām ir tiesības veikt videonovērošanu virs kasēm drošības nolūkos, taču, veicot videonovērošanu, nevar tikt aizskartas citu personu tiesības uz privātās informācijas neaizskaramību. Videokamerām un maksājumu karšu nolasīšanas termināļiem ir jābūt uzstādītiem tā, lai nerastos pat šaubas, ka pastāv iespēja ierakstīt maksājumu kartes datus un PIN koda ievadi. Trešo personu komercobjektos tas nav nodrošināts.

[7] Inspekcija paskaidrojumā par apelācijas sūdzību norāda, ka tā nav pamatota un ir noraidāma, pamatojoties uz spriedumā norādītajiem argumentiem.

[8] Trešās personas paskaidrojumā par apelācijas sūdzību norāda, ka tā nav pamatota un ir noraidāma, pamatojoties uz spriedumā norādītajiem argumentiem.

[9] Izskatījusi lietu sakarā ar pieteicēju apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas spriedumu, Administratīvā apgabaltiesa ar 2018. gada 19. februāra spriedumu noraidīja pieteikumu. Par šo spriedumu pieteicējs iesniedza kasācijas sūdzību.

Ar Senāta 2020. gada 21. aprīļa spriedumu atcelts Administratīvās rajona tiesas (acīmredzami domāts – apgabaltiesas) 2018. gada 19. februāra spriedums tiktāl, ciktāl tas attiecas uz datu glabāšanu un piekļuvi datiem, un lieta šajā daļā nodota jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai. Pārējā daļā spriedums atstāts negrozīts.

Motīvu daļa

[10] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[11] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 350. panta pirmo daļu tiesību normu interpretācija (tulkojums), kas izteikta kasācijas instances tiesas spriedumā, ir obligāta tiesai, kura šo lietu izskata no jauna. Ar Senāta 2020. gada 21. aprīļa spriedumu atcelts Administratīvās apgabaltiesas 2018. gada 19. februāra spriedums tiktāl, ciktāl tas attiecas uz datu glabāšanu un piekļuvi datiem, un lieta šajā daļā nodota jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai. Pārējā daļā spriedums atstāts negrozīts.

[12] Senāts šajā lietā norādīja, ka apgabaltiesa secinājusi, ka datu apstrādes pamats atbilst Datu aizsardzības likuma 7. panta 5. punktam, proti, datu apstrāde nepieciešama, lai nodrošinātu sabiedrības interešu ievērošanu vai īstenotu publiskās varas uzdevumus, kuru veikšanai personas dati ir nodoti pārzinim vai pārraidīti trešajām personām. Tomēr konkrētajā lietā likuma 7. panta 5. punkts nav piemērojams, jo tas attiecināms uz situācijām: 1) kad datu apstrāde nepieciešama, lai pārzinis (valsts pārvaldes iestāde vai privātpersona, kurai ir deleģēts valsts pārvaldes uzdevums) varētu izpildīt valsts pārvaldes uzdevumu; 2) kad valsts pārvaldes iestāde vai privātpersona, pildot valsts pārvaldes uzdevumu, pieprasa pārzinim atklāt tā rīcībā esošos personas datus.

Konkrētajā gadījumā „LIDO" ir privātpersona, kurai nav deleģēta valsts pārvaldes uzdevuma izpilde. Konkrētā lieta arī nav saistīta ar valsts pārvaldes iestādes pieprasījumu, tādēļ apgabaltiesa nepamatoti konstatējusi Datu aizsardzības likuma 7. panta 5. punktā norādīto personu datu apstrādes pamatu. Tomēr Datu aizsardzības likuma 7. panta 6. punkts pieļauj datu apstrādi, ja tā nepieciešama pārziņa likumisko interešu īstenošanai, ievērojot datu subjekta pamattiesības un brīvības. Pantā paredzēti trīs kumulatīvi noteikumi, kuriem jāizpildās, lai personas datu apstrādi varētu uzskatīt par tiesisku: pirmkārt, jākonstatē, vai pastāv pārziņa leģitīmā interese, otrkārt, jāizvērtē, vai konkrētās leģitīmās intereses ievērošanai ir nepieciešams veikt personas datu apstrādi un, treškārt, jāizsver, vai datu subjekta pamattiesības un brīvības neprevalē pār

pārziņa leģitīmajām interesēm.

Senāts piekrita apgabaltiesas vērtējumam, ka, ņemot vērā to, ka „LIDO" sniedz ēdināšanas pakalpojumus un komercobjektā tiek veikti gan skaidras, gan bezskaidras naudas darījumi, pastāv nepieciešamība uzraudzīt darbību pie kasēm. Pamatojoties uz to, „LIDO" interese uzskatāma par tiesisku, skaidru un nepārprotamu. Šīs leģitīmās intereses īstenošanai ir nepieciešams veikt personas datu apstrādi, proti, veikt videonovērošanu. Senāts atzina, ka apgabaltiesa ir pietiekami izvērtējusi samērīguma aspektus, bet tas, ka apgabaltiesa ir atsaukusies uz nepareizo Datu aizsardzības likuma normu, nav novedis pie nepareiza sprieduma tiktāl, ciktāl tas neattiecas uz datu glabāšanu un piekļuvi datiem.

[13] Senāts atzina, ka apgabaltiesas spriedums ir atceļams tiktāl, ciktāl tas attiecas uz datu glabāšanu un piekļuvi šiem datiem, un lieta šajā daļā nosūtāma atkārtotai izskatīšanai apgabaltiesai. Proti, izskatot no jauna, tiesai jāpārbauda tikai tas, vai inspekcija ir pienācīgi izvērtējusi minētos aspektus.

Senāts norādīja, kaut arī personai pašai ir pienākums rūpēties par savu datu aizsardzību, tomēr brīdī, kad tie nonāk citas personas (datu pārziņa) rīcībā, datu subjekta iespējas kontrolēt savu datu drošību tiek būtiski samazinātas. Tādēļ atbilstoši Datu aizsardzības likuma 6. un 25. pantam pārzinim, veicot personas datu apstrādi, ir pienākums lietot nepieciešamos tehniskos un organizatoriskos līdzekļus, lai aizsargātu personas datus un novērstu to prettiesisku apstrādi. Pieteicējs sūdzībā inspekcijai, pieteikumā tiesai, kā arī apelācijas sūdzībā minējis, ka pats personīgi piekļuvis konkrētajiem videoierakstiem, lai pārliecinātos, ka tajos iespējams redzēt maksājumu karšu apstrādi un PIN koda ievades kustības. Atbilstoši Datu aizsardzības likuma 8. panta otrajai daļai un 15. panta pirmajai daļai datu subjektam ir tiesības iegūt visu informāciju, kas par viņu savākta jebkurā personas datu apstrādes sistēmā. Tomēr no lietā esošās informācijas nav skaidrs, vai ir pārbaudīts, kādā veidā pieteicējs piekļuvis videomateriāliem, kādā apjomā pieteicējam ir bijusi iespēja iepazīties ar videomateriāliem, proti, vai videomateriāls tieši attiecās uz pieteicēju vai tas bija nejauši izvēlēts videomateriāls ar mērķi noskaidrot, kāds informācijas apjoms tiek fiksēts videonovērošanas kamerās. Tāpat nav noskaidrots, vai pieteicējam ir izsniegti videomateriāli. Ņemot vērā, ka filmēšanas darbības veiktas publiskā telpā, videoierakstā tiek fiksēti arī komercobjekta apmeklētāji un darbinieki, tātad fiksēta informācija ne tikai attiecībā uz pieteicēju, bet arī uz trešajām personām. Ļaujot iepazīties ar videomateriālu vai to izsniedzot, var tikt aizskartas trešo personu tiesības uz privātās dzīves aizsardzību.

Senāta ieskatā pieteicēja norādes par piekļuvi videonovērošanas materiāliem var radīt bažas par iespējamiem personas datu aizsardzības pārkāpumiem, tādēļ tiesai bija pienākums pārliecināties, vai inspekcija šo aspektu ir izvērtējusi (kādā veidā pieteicējs piekļuvis videomateriāliem, kādas tehniskās un organizatoriskās prasības „LIDO" izstrādātas, lai nodrošinātu iegūto personas datu drošību un novērstu trešo personu iespēju piekļūt videomateriāliem).

[14] Pārbaudot minētos aspektus, apgabaltiesa lūdza procesa dalībniekiem sniegt paskaidrojumus par attiecīgo jautājumu.

[14.1] Atbildot uz apgabaltiesas pieprasījumu, pieteicējs iesniedza paskaidrojumu (*lietas 156. lapa*), kurā norāda, ka ar video materiāliem iepazinies AS „LIDO" birojā, kas atrodas tirdzniecības centra „Spice" otrajā stāvā blakus ēdināšanas zālei. Video materiālus parādīja „LIDO" vadība un apsardze, kas atbild par tirdzniecības centra „Spice" ēdināšanas zāli. Video materiāli tika rādīti, lai noraidītu pieteicēja pretenzijas par iespējamiem pārkāpumiem, fiksējot maksāšanas laiku. Konkrētu laiku, kad video materiāli rādīti, neatceras, jo pagājis ilgs laiks. Video materiāli parādīti, kad iebildis „LIDO" ēdināšanas zāles vadībai par iespējamiem pārkāpumiem un novērošanas kamerām virs maksājumu karšu termināļiem.

Papildus pa tālruni (*lietas 161.un 181. lapa*) pieteicējs norādījis, ka redzējis kases apkalpes aparātu zonu un, kā tiek ievietotas bankas kartes terminālī. No roku kustībām varējis nojaust bankas kartes PIN kodu. Pieteicējam uzrādīts videoieraksts, kurā redzama kasu norēķināšanās zona, ne tāds, kurā redzams pats pieteicējs.

[14.2] Inspekcija paskaidrojumā (*lietas 164. lapa*) norādījusi, ka inspekcija, pamatojoties uz pieteicēja 2016. gada 1. marta iesniegumu par prettiesisku privātpersonu maksājuma karšu datu iegūšanu un uzglabāšanu, 2016. gada 13. aprīlī veica AS „LIDO" ēdināšanas pakalpojuma sniegšanas vietu tirdzniecības centrā „Spice" un tirdzniecības centrā „Domina Shopping" apsekošanu klātienē un videonovērošanas ierakstu attēlu pārbaudi. Pārbaudes ietvaros inspekcijas darbinieki nekonstatēja, ka „LIDO" faktiski veiktu PIN koda ievadīšanas fiksēšanu videonovērošanas veidā. Ņemot vērā, ka „LIDO" ir veikusi personas datu apstrādes reģistrāciju inspekcijā un ar attiecīgām zīmēm informējusi datu subjektus par personas datu apstrādi videonovērošanas veidā, „LIDO" veiktā videonovērošana norādītajos objektos tika atzīta par atbilstošu Datu aizsardzības likuma prasībām.

Inspekcija norāda, ka minētās pārbaudes ietvaros nav pārbaudīts, kādā veidā pieteicējs piekļuva „LIDO" videomateriāliem un kādā apjomā „LIDO" nodrošināja viņam iespēju iepazīties ar videomateriāliem.

Inspekcija arī norāda, ka „LIDO" 2014. gada 2. janvāra personu datu apstrādes reģistrācijas iesnieguma paskaidrojumu 12. punktā ir norādīts, ka videonovērošanas monitoriem un ieraksta iekārtām var piekļūt tikai attiecīgi pilnvarots pārziņa personāls, kā arī tehnisku problēmu gadījumā attiecīgais tehniskais personāls – konkrētās tehniskās problēmas atrisināšanai pieaicināta trešā persona. Savukārt paskaidrojuma 13. punktā ir norādīts, ka videonovērošanas monitori un ieraksta iekārtas atrodas slēgtā telpā, kurai pieeja ir tikai attiecīgi pilnvarotām personām. Videonovērošanas iekārtām var piekļūt tikai ar paroli, kas ir tikai attiecīgi pilnvarotām personām. Inspekcija secina, ka pieteicējs varēja piekļūt un iepazīties ar videonovērošanas ierakstiem „LIDO" darbinieku kontrolētā situācijā. Trešās personas nevar brīvi piekļūt videonovērošanas monitoriem un ieraksta iekārtām, jo tie atrodas slēgtā telpā, kurai ir ierobežota piekļuve, turklāt videonovērošanas ierakstiem var piekļūt tikai ar paroli. Inspekcijas darbinieki 2016. gada 13. aprīļa aktā nav norādījuši uz

neatbilstībām iepriekš minētajos piekļuvi ierobežojošos pasākumos. Inspekcija vērš tiesas uzmanību, ka pieteicējam kā datu subjektam ir tiesības vērsties pie pārziņa un piekļūt datiem un ierakstiem, kas attiecas uz viņu. Līdz ar to pieteicējs varēja iegūt informāciju par attiecīgu datu apstrādi no ,,LIDO".

[15] Atbilstoši Datu aizsardzības likuma 8. panta otrajai daļai un 15. panta pirmajai daļai datu subjektam ir tiesības iegūt visu informāciju, kas par viņu savākta jebkurā personas datu apstrādes sistēmā.

Kaut arī no pieteicēja paskaidrojumiem izriet, ka viņam nav parādīts konkrētais videoieraksts par viņu, bet vispārīgs videoieraksts, kurā redzams, ko fiksē videonovērošanas iekārtas, apgabaltiesas ieskatā minētais neliecina, ka trešās personas būtu pārkāpušas personu datu apstrādi. Konkrētajā situācijā pieteicējs vēlējās redzēt, ko fiksē videonovērošanas kameras. Video materiāli tika rādīti, kad pieteicējs iebildis par iespējamiem pārkāpumiem un novērošanas kamerām virs maksājumu karšu termināļiem. Tātad pieteicējam būtiski bija redzēt nevis tieši viņu pašu, bet to, ko var redzēt no kamerām, kas atrodas virs maksājumu karšu termināļiem. Turklāt norādāms, ka pieteicējs nav izteicis nekādas pretenzijas par to, ka viņam ir parādīti videomateriāli vai par to, ka tie būtu pieejami citām personām. Videoieraksts arī nav ticis izsniegts pieteicējam.

Attiecībā uz videoierakstu uzglabāšanu un piekļuvi apgabaltiesai nav pamata neticēt inspekcijas un trešās personas paskaidrojumos (kas sniegti inspekcijai) norādītajam, ka videonovērošanas monitori un ieraksta iekārtas atrodas slēgtā telpā, kurai pieeja ir tikai attiecīgi pilnvarotām personām, kā arī videonovērošanas ierakstiem var piekļūt tikai ar paroli, kas ir tikai attiecīgi pilnvarotām personām.

Apgabaltiesas ieskatā, kaut arī 2016. gada 13. aprīlī, veicot „LIDO" ēdināšanas pakalpojuma sniegšanas vietu apsekošanu klātienē un videonovērošanas ierakstu attēlu pārbaudi, šiem aspektiem nav pievērsta atsevišķa uzmanība, inspekcijas darbinieki 2016. gada 13. aprīļa aktā nav norādījuši uz neatbilstībām piekļuvi ierobežojošos pasākumos. Līdz ar to lietā nav pierādījumu, ka jebkura persona brīvi varētu piekļūt videonovērošanas monitoriem un ieraksta iekārtām, pieteicējs to arī neapgalvo un par to nav iebildis ne sūdzībā inspekcijai, ne pieteikumā tiesai.

Reģistrējot trešo personu iesniegumu par datu apstrādi, inspekcija ir ieguvusi paskaidrojumu par to, kā dati tiks uzglabāti un kam tiem būs piekļuve. Trešās personas ir norādījušas, ka videonovērošanas monitoriem un ieraksta iekārtām var piekļūt tikai attiecīgi pilnvarots pārziņa personāls, kā arī tehnisku problēmu gadījumā attiecīgais tehniskais personāls – konkrētās tehniskās problēmas atrisināšanai pieaicināta trešā persona. Savukārt paskaidrojuma 13. punktā ir norādīts, ka videonovērošanas monitori un ieraksta iekārtas atrodas slēgtā telpā, kurai pieeja ir tikai attiecīgi pilnvarotām personām. Videonovērošanas ierakstiem var piekļūt tikai ar paroli, kas ir tikai attiecīgi pilnvarotām personām.

[16] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 249. pantam tiesa taisa spriedumu par pieteicēja norādīto pieteikuma priekšmetu, nepārsniedzot prasījuma robežas. Kā redzams no Administratīvā procesa likuma 249. panta, administratīvajā procesā tiesai ir pienākums ievērot prasījuma robežas – aprobežoties ar pieteikuma priekšmetu un pieteicēja prasījumu. Pieteicēja prasījums ir par administratīvā akta izdošanu, ar kuru inspekcija uzliktu par pienākumu „LIDO" pārtraukt veikt personu datu apstrādi, veicot videonovērošanu banku maksājumu karšu PIN kodu ievadei un uzfilmēto videoierakstu saglabāšanu.

Pieteicējs nav izteicis iebildumus par to, ka viņam ir bijusi iespēja iepazīties ar videonovērošanas materiāliem. Turklāt pieteicējs iepazinies ar nejauši izvēlētu videomateriālu ar mērķi noskaidrot, kāds informācijas apjoms tiek fiksēts videonovērošanas kamerās, līdz ar to apgabaltiesai nav pamata uzskatīt, ka, ļaujot iepazīties ar videomateriālu, varētu būt aizskartas trešo personu tiesības uz privātās dzīves aizsardzību vai arī, ka ,,LIDO" nebūtu nodrošinājis pienācīgu videomateriālu uzglabāšanu.

Kaut arī inspekcija šo aspektu nav vērtējusi, jo par to netika saņemta sūdzība, apgabaltiesai nav šaubu, ka gan laikā, kad pieteicējs vērsās inspekcijā, gan pašlaik „LIDO" ir izstrādāti iekšējie datu apstrādes aizsardzības noteikumi, kuros detalizēti regulēti videonovērošanas nosacījumi, videonovērošanas datu apstrāde un uzglabāšana. Līdz ar to apgabaltiesa nesaskata pamatu pieteicēja prasītā administratīvā akta izdošanai, ar kuru ,,LIDO" tiktu uzlikts par pienākumu pārtraukt veikt personu datu apstrādi, veicot videonovērošanu maksājumu karšu termināļu zonā un uzfilmēto videoierakstu saglabāšanu.

[17] Apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedums pamatā ir pareizs.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307., 309. pantu un 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ciktāl tas attiecas uz datu glabāšanu un piekļuvi šiem datiem.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente V. Zommere

Tiesnese I. Amona

Tiesnese K. Kalvāne